nordland fylkes fiskarlag

FISKARLAGET NORD
Fiskarlagets servicekontor as avd. nord

Sortland kommune
Postboks 117
8401 Sortland

Bodø, 1.4.2020
Ark. 2020/37-7/EK

INNSPILL TIL DISPENSASJONSSØKNADER I GODFJORDEN I SORTLAND KOMMUNE

Nordland Fylkes Fiskarlag og Fiskarlaget Nord viser til mottatte høringsbrev datert 4.3.2020 angående søknad om dispensasjon fra Sortland kommunes arealplan for etablering av akvakultur i Godfjorden. Tiltakshaver er Eidsfjord Sjøfarm som søker Sortland kommune om dispensasjon for etablering av to ny akvakulturlokaliteter, kalt henholdsvis Finnsæter og Gapøya i søknaden.

Det er satt fire ukers høringsfrist. Fiskarlaget mottok høringen 6.3.2020, og frist for å komme med innspill er etter dette 3.4.2020.

Saken vil bli behandlet i Sortland formannskap, men det opplyses i oversendelsesbrevet fra Sortland kommune at administrasjonens foreløpige vurdering er at de vil innstille på avslag. Administrasjonen viser også til det pågående arbeidet med regional kystsoneplan, der bl.a. lokalisering av områder for oppdrettsnæringen er tema. Administrasjonen mener at etablering av nye lokaliteter, i strid med kommuneplanens arealdel, bør avvente til regional plan er behandlet.

Nordland Fylkes Fiskarlag og Fiskarlaget Nord støtter administrasjonens foreløpige konklusjon og ber om at dispensasjonssøknaden avslås.

Bakgrunn
Nordland Fylkes Fiskarlag og Fiskarlaget Nord mottok allerede i september 2019 henvendelse fra Akvaplan Niva, på vegne av Eidsfjord Sjøfarm, med forespørsel om innspill i forkant av planlagte dispensasjonssøknader, med henvisning til at for eksempel plassering av anlegg, utforming og lignende kunne hensynta andre interesser i området.

Vi så i utgangspunktet positivt på at Eidsfjord Sjøfarm inviterte lokale interesser til å komme med innspill *før* dispensasjonssøknad ble sendt. Vi ga tilbakemelding om at planene kom i konflikt med fiskeriinteressene og at lokalitetene ville bli liggende i ressursområde for fiskere. Det ble gjort klart at Fiskarlaget høyst sannsynlig kom til å gå imot søknadene dersom de kom

på høring og vi frarådet at dispensasjonssøknad ble fremmet. Vi ba samtidig om at det måtte opprettes dialog mellom lokale fiskarlag, tiltakshaver og Sortland kommune dersom kommunen aksepterer at slik søknad ble fremmet slik at en kunne komme frem til omforente løsninger og unngå at fiskeriinteressene fortrenges. Kopi av vårt innspill ble sendt til Sortland kommune og er også vedlagt den pågående høringen.

Eidsfjord Sjøfarm har ikke hensyntatt vårt innspill. Tiltakshaver fremmer nå dispensasjonssøknader på samme sted som planlagt og varslet i 2019. Søker ser for seg å komme «bekymringer» i møte ved å holde dialogmøter med interessenter i området i forkant av en videre søknadsprosess, altså *etter* at kommunen har tatt stilling til de foreliggende søknadene etter plan- og bygningsloven.

Avveiing mellom ulike interesser er en vurdering kommunen etter vårt syn må ta i forbindelse med planavklaringen, uavhengig av om det er gjennom dispensasjon eller kommuneplanens arealdel. Løsninger som sikrer sameksistens mellom ulike interesser som akvakultur og fiskeri bør en tilstrebe å finne allerede i planfasen. Det bør ikke legges til rette for akvakultur dersom kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig.

Fiskeriinteresser i området
Fiskeridirektoratet har registrert beite og oppvekstområde for torsk, sei, brosme, hyse og kveite i dette området hvor det søkes dispensasjon. Kartleggingen er oppdatert i 2016. Det er også kartlagt en fiskeplass med passive redskaper, kalt Myrlandsneset-Jaktvikneset. Det er registrert at fiskeplassen er i bruk til fiske etter ulike arter (torsk, kveite, hyse, gråsteinbit og brosme) hele året og Fiskeridirektoratet har registrert at fiskeplassen har regional bruksverdi. Det er også registrert en rekke fiskeriinteresser lengre inn i Godfjorden; gytefelt for torsk, gyteområder for ulike arter og fiskeplasser, beite -og oppvekstområder, samt fiskeplasser for aktive og passive redskap.

Nordland Fylkes Fiskarlag har orientert Sortland Fiskarlag, og Fiskarlaget Nord har orientert Søndre Torsken Fiskarlag om at dispensasjonssøknad er fremmet.

Sortland Fiskarlag har tidligere bekreftet at det foregår en del fiskeri i området hvor det søkes dispensasjon for akvakultur. Laget anfører at området også brukes av fiskere utenfor Sortland kommune. Sortland Fiskarlag går derfor imot at det søkes dispensasjon, og uttrykker stor skepsis til at akvakulturanlegg skal planavklares gjennom dispensasjoner.

Nordland Fylkes Fiskarlag og Fiskarlaget Nord støtter Sortland Fiskarlag sitt syn.

Fiskeri og akvakultur
Akvakultur er på grunn av sin form ekskluderende for annen bruk av område. Det er i tillegg forbud mot ferdsel 20 meter, og forbud mot fiske 100 meter, fra ethvert akvakulturanlegg jf Akvakulturdriftsforskriften § 18. Fortøyninger strekker seg vanligvis flere hundre meter utenfor anlegget og kan være til hinder for fiske.

Utslipp av legemidler mot lakselus er i dag den største utfordringen for sameksistens mellom fiskeri og akvakultur, og de fleste legemidler har vist seg å være langt mer skadelig for miljø og marine krepsdyr enn tidligere antatt.

Det kan også være problematisk når sedimentering fra akvakulturanlegg skjer i fiskeområder.

Villfisk, som for eksempel sei, tiltrekkes av utslipp av fôrspill og feces fra anlegg, og fiskere rapporterer om at fisk som har beitet på utslippet får redusert kvalitet og holdbarhet. I Godfjorden må det etter vårt syn også utredes hvordan anleggene potensielt kan påvirke de marine ressursområdene.

Det har i lang tid vært uttrykt bekymring for om lakseoppdrett kan ha negative effekter på torskebestandene og fiskere har erfart at torsken blir borte fra områder det etableres akvakulturanlegg for laks. Det er nå startet opp et nytt stort forskningsprosjekt, i regi av Havforskningsinstituttet, som skal studere om oppdrett påvirker torskebestandene. Havforskningsinstituttet startet også opp et prosjekt i 2016 i samarbeid med fiskeriorganisasjoner og akvakulturnæringen hvor effekten av å plassere et anlegg i gyteområde for torsk ved Smøla studeres.

Forholdet til plan
Sortland kommunes arealplan ble vedtatt i 2017. Eidsfjord Sjøfarm ønsker å etablere to akvakulturanlegg i området som i arealplanen er avsatt til «bruk og vern, sjø, vassdrag, strandsone». I henhold til planbestemmelsene skal det legges til rette for ferdsel, farleder, fiske, natur og fritidsområder i dette bestemmelsesområde. Akvakultur tillates ikke.

Nordland Fylkes Fiskarlag og Fiskarlaget Nord mener nye lokaliteter til akvakultur bør avklares i grundige arealplanprosesser som underlegges en bred høring og tilstrekkelig utredning. Det interkommunale plansamarbeid som Sortland kommune er med i gir også muligheter for å se større områder i sammenheng. Planlegging på tvers av kommunegrensene gir også muligheter for å se større områder i sammenheng og legger til rette for å ivareta en helhetlig planlegging. Planprogrammet for interkommunal plan for kommunene i Vesterålen og Løding kommune er nylig stadfestet, og planprosessen skal ha en økosystembasert tilnærming. Videre slås det også fast at *økt aktivitet innen tradisjonell akvakultur, skal imidlertid være bærekraftig, og heller ikke gå på bekostning av andre aktiviteter, som for eksempel fiskeri.* Nye akvakulturlokaliteter bør avklares i den pågående planprosessen basert på et godt og tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag.

Nordland Fylkes Fiskarlag og Fiskarlaget Nord viser til den gjeldende arealplanen i Sortland kommune og planbestemmelsenes § 8.1 *Bestemmelser for dispensasjon* som sier at:

> *Følgende forhold vil normalt ikke representere en særskilt grunn for dispensasjon: Sosiale, økonomiske eller helsemessige forhold. Følgende forhold kan vektlegges ved søknad om dispensasjon: 1. Hensynet bak bestemmelsen det dispenseres fra tilsidesettes ikke. 2. Gjenoppbygning etter brann. 3. Forutsetninger for kommuneplanens arealdel (planvedtaket) er endret. 4. Tiltaket gir bedre løsning enn hva som fremgår av plan. 5. Tiltaket medfører ikke presedens.*

Det følger også av plan- og bygningsloven § 19-2 at kommunens adgang til å gi dispensasjon er avgrenset. I veileder til plan- og bygningsloven står det at *Det kreves at hensynene bak den bestemmelsen det dispenseres fra ikke blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må det foretas en interesseavveining, der fordelene ved tiltaket må vurderes opp mot ulempene. Det må foreligge en klar overvekt av hensyn som taler for dispensasjon. Det innebærer at det normalt ikke vil være anledning til å gi dispensasjon når hensynene bak bestemmelsen det søkes dispensasjon fra fortsatt gjør seg gjeldende med styrke.*

Dersom dispensasjonssøknaden innvilges vil hensynet bak bestemmelsen det dispenseres fra (blant annet fiske) bli tilsidesatt.

Nordland Fylkes Fiskarlag og Fiskarlaget Nord ber om at Sortland kommune avslår dispensasjonssøknadene for etablering av to nye akvakulturområder i Godfjorden.

Med hilsen

Fiskarlaget Nord

Eli-Kristine Lund

Nordland Fylkes Fiskarlag

Elisabeth Karlsen

Kopi til
Sortland Fiskarlag
Søndre Torsken Fiskarlag
Fiskeridirektoratet region Nordland
Fylkesmannen i Nordland
Nordland fylkeskommune